

Hvað er að gerast í málum heimilislækna?

**Þórir B.
Kolbeinsson**

UMBROTATÍMAR HAFNA VERIÐ MEÐAL HEIMILISLÆKNA. Staða fagsins og staða heimilislækna í kerfinu hefur verið til umræðu sem og kjör þeirra, starfsmöguleikar og aðstaða. Sami ferill hefur reyndar einnig sést meðal heimilislækna erlendis og í öðrum sérgreinum, til dæmis skurðlækningum. Hérlendis hefur þetta komið fram í lakari nýliðun í sérgreininni, brotthvarfi reyndra lækna og mönnunarerfiðleikum sem skjólstæðingar okkar hafa fundið fyrir, meðal annars vegna þess að erfitt hefur reynst að fá heimilislækni. Félag íslenskra heimilislækna hefur með góðum stuðningi Læknafélags Íslands og Reykjavíkur vakið athygli á þessum erfiðleikum. Á Norðurlöndum má sjá að bruggðist hefur verið við með samræmdum aðgerðum stjórnvalda og sjá má aðgerðir í þá átt hérlendis.

Heimilislæknum er ætlað að vera fyrstu tengiliðir sjúklings við heilbrigðiskerfið og að bera uppi grunnþjónustu. Sérfræðingar í heimilislækningum eru sérhæfðir til að sinna heildrænum vanda skjólstæðinga sinna og fylgja þeim eftir. Vissulega eru fleiri aðilar sem geta leyst þetta verk af hendi en hins vegar hefur það verið talin hagkvæmasta uppbygging heilbrigðiskerfis hvers lands og í samræmi við ráðleggingar WHO að byggja upp sterka og öflugra grunnþjónustu með heimilislækningum í forsvari. Fyrir því eru einnig samþykktir hérlendis, bæði í hópi lækna og stjórnvalda. Hlutfall sérfræðinga í heimilislækningum hefur farið vaxandi meðal heimilislækna. Ríkisvaldið takmarkar þó starfsvettvang þeirra með því að leyfa þeim að sinna heimilislækningum eingöngu innan sjúkratryggingakerfisins undir liðnum almennar lækningar en ekki sérfræðilækningar. Þannig mega þeir annaðhvort starfa á heilsugæslustöð eða samkvæmt samningi sjálfstætt starfandi heimilislækna í gegnum TR, en inn á þann samning hefur ekki verið hleypt í tíu ár. Það er álit FÍH að sérfræðingar í heimilislækningum eigi sama rétt til að starfa og bjóða þjónustu sína og aðrir sérfræðilækna og rekur FÍH nú dómsmál gegn TR á þeim grundvelli.

Ýmis atriði má telja upp sem benda til þess að vilji sé hjá stjórnvöldum til að efla heilsugæsluna. Kennsla í heimilislækningum hefur verið eflað og endurupptaka þriggja mánaða starfstíma á heilsugæslustöð á kandidatsári hefur bætt kynningu unglækna á starfi því sem fram fer í heilsugæslu. Framhaldsnám hefur verið eflað og námsstöðum fjölgað hérlendis sem leitt hefur til fjölgunar lækna í framhaldsnámi. Aðgengi

að framhaldsnámi erlendis er auðveldara en var á tímabili. Lauslega áætlað eru um 20 lækna í framhaldsnámi nú en talið hefur verið að tíu til tólf heimilislækna vanti árlega hérlendis eins og kerfið er uppbyggt nú.

Heilbrigðisráðherra hefur skipað starfshóp til að gera tillögur um eflingu heilsugæslunnar í landinu. Sérstaklega á að fjalla um bættu stöðu heilsugæslunnar sem frumþjónustu, aðkomu að heilsuvernd og forvörnum, mönnunarmál, eflingu heilsugæslu á höfuðborgarsvæðinu og þjónustu á landsbyggðinni. Starf þessa hóps er þýðingarmikið og leiðir vonandi til þeirra úrbóta sem heimilislækna vænta en vissulega er það í höndum ráðuneytisins að sjá til þess.

Kjararáð FÍH lagði í júní 2001 fram heildrænar tillögur í kjaramáli fyrir Kjaranefnd um úrbætur á þeim úrskurði um kjör heilsugæslulækna sem nú gildir og er þar lögð mikil áhersla á að nauðsynlegt sé að samræma kjör sérfræðinga í heimilislækningum kjörum annarra sérfræðinga. Tillögurnar eru ítarlegar og skapa ýmsa möguleika sem geta bætt kjör heilsugæslulækna og veitt svigrúm til annars verklags en núverandi úrskurður felur í sér. Meðferð kjaranefndar á þessum tillögum mun ráða úrslitum um það hvort heilsugæslulækna geta treyst á að Kjaranefnd ráði við það verkefni að annast launakjör þeirra.

FÍH hefur lagt áherslu á að réttindi sérfræðinga í heimilislækningum eigi að vera þau sömu og annarra sérfræðinga og lagt áherslu á samstöðu með öðrum læknum. FÍH hefur þannig tekið höndum saman með Læknafélagi Íslands, Læknafélagi Reykjavíkur og Sérfræðingafélagi íslenskra lækna í umsögn um framkomu frumvarp um breytingar á almannatryggingalögum, eins og læknum hefur verið kynnt. Umsögn félaganna um frumvarpið er í raun merk úttekt á núverandi starfsemi lækna og leggur áherslu á hversu þýðingarmikil fagleg þekking lækna á starfsumhverfi sínu er fyrir framfarir í þjónustu og þróun hagkvæmra rekstrarforma frekar en miðstýring inn á stofnanarekstur.

Þau lög sem gilda í dag ná yfir skipulag heilsugæslu og sjúkrahússtarfsemi en ekki yfir heildarskipulag heilbrigðisþjónustu utan sjúkrahúsa, þar með talda sérfræðiþjónustu. Nauðsynlegt er að stjórnvöld kveði frekar á um skipulag þessa umhverfis. Fagleg þekking lækna og annars starfsfólks þarf að fá að njóta sín við skipulag starfseminnar, slíkt skilar betri þjónustu og ánægðara starfsfólki. Heilsugæslu-

Höfundur er formaður Félags íslenskra heimilislækna og situr í stjórn Læknafélags Íslands.

Sjónarmið þau er fram komið í pistlunum Af sjónarhóli stjórnar eru höfundar hverju sinni og ber ekki að taka sem samþykktir stjórnar LÍ.

stöðvar þurfa að fá að skipuleggja þjónustu við skjól-
stæðinga sína á eigin forsendum og geta tekið upp
samvinnu við aðrar einingar heilbrigðis- og félags-
málageirans eða keypt þjónustu annarra sé það talið
hagkvæmt. Hins vegar þurfa stjórnvöld einnig að

sýna það hugrekki að skapa svigrúm fyrir fleiri þjón-
ustuform í grunnþjónustunni og veita þeim læknum
og skjólstæðingum þeirra sem kjósa önnur rekstrar-
form möguleika á að þróa slíkt.

Árshátíð Læknafélags Reykjavíkur

Árshátíð Læknafélags Reykjavíkur verður haldin við lok Læknadaga laugardaginn 19. janúar
2002 á Broadway, Ármúla 9. Tekið verður á móti gestum kl. 19 með fordrykk.
Borðhald hefst stundvíslega kl. 19:45.

Boðið verður upp á glæsileg skemmtiatriði.

Guitar Islancio mun leika af alkunnri snilld.

Egill Ólafsson og **Sigrún Hjálmtýsdóttir** syngja við undirleik **Jónasar Þóris.**

Jóhannes Kristjánsson eftirherma.

Milljónamæringarnir ásamt **Ragnari Bjarnasyni, Páli Óskari Hjálmtýssyni**
og **Bjarna Arasyni** leika fyrir dansi.

Matsedill

Risahörpuskelfiskur og reyktur lax með Provencemauki

*Lambagull og nautaturn á rjómasoðnum villisveppum, ásamt
grænmeti og kartöflutvönnu*

Frönsk súkkulaðiterta með vanilluís, borin fram ylvölg

Munið að þetta er árshátíð íslenskra lækna og þangað koma ekki einungis lækna í Læknafélagi
Reykjavíkur heldur lækna af erlendri grundu, lækna landsbyggðarinnar, unglækna og eldri lækna.

Fyrir þá sem hafa áhuga er hægt að leita tilboða í gistingu á Radisson SAS Hótel Íslandi, sími:
595 7000.

Stjórn Læknafélags Reykjavíkur